

χουν διασταλή ύπερβολικά! φώναξε διάσημος ιατροδικαστής κυττάζοντας τὰ μάτια τοῦ ἀρχιθαλαμηπόλου.

Ἐπειτα ἄναψε ἔνα σπίρτο καὶ τὸ πλησίασε κοντά τους.

— Ἡ κόρες δὲν συστέλλονται, ὅταν πλησιάζῃ κανεὶς ἔντατικό φῶς κοντά τους! παρατήρησε ἀκόμη δὲ σὲρ Γουάλσιγκαμ. Ρίτσαρσον, αὐτὸς ἐδῶ εἶνε ἔνοχος!

— Μᾶς ἀν, δὲν ἔθλεπε νὰ σχηματίσῃ ἔναν ἀριθμὸς στὸ τηλέφωνο, πῶς κατάφερε νὰ διαπράξῃ τὸ ἔγκλημα μέσα στὸ σκοτάδι; ἔκανε δύσπιστος δὲ Φούλερτων.

— Φάίνεται πῶς δὲν πήγατε ποτὲ νὰ ζητήσετε τὴν συμβουλὴν ὃς δόφθαλμολόγου γιὰ τὰ μάτια σας. Τοῦ εἶπε ἀμέσως δὲ σὲρ Γουάλσιγκαμ. Ἀκοῦστε λοιπόν: οἱ δόφθαλμολόγοι πολλὲς φορές, γιὰ νὰ κάνουν μιὰ ἀκριβῆ διάγνωσι στάζουν μέσα στὰ μάτια μερικὲς σταγόνες μπελλαντόνας ἢ ματροπίνης. Ἐπειτα, ὅταν θύγητε ἀπὸ τοῦ γιατροῦ, μπορεῖτε νὰ περάσετε στὸ δρόμο, μᾶς δὲν βλέπετε νὰ διαθάσετε μιὰ ἔφημερίδα ἢ νὰ σχηματίσετε ἔνα ἀριθμὸς τηλεφώνου. Ἡ κόρες τῶν ματιῶν σας εἶνε ύπερβολικὰ διεσταλμένες. Βλέπετε ὅμως θαυμάσια στὸ σκοτάδι, σὰν τὴν καλύτερη γάτα.

Κι' διάσημος ιατροδικαστής ἐπρόσθεσε:

— Ιδοὺ λοιπὸν τὸ συνέθη. Ὄταν ἔσθυσαν τὰ φῶτα, δηνος εἰχε σχεδιασθῆ, δὲ Μπρίγκες μποροῦσε. θαυμάσια νὰ βλέπῃ μέσα στὸ σκοτάδι. Ἀνοιξε τότε τὴν πόρτα καὶ τὴν ξανάκλεισε, μᾶς δὲν θύγητε ἔξω, ἔμεινε μέσα στὴ τραπεζαρία... Ἐπειτα, δολοφόνησε τὸν σὲρ Κόνυσμπαρ, φράζοντας τὸ στόμα του, γιὰ νὰ μὴν ἀκουούσῃ οὔτε δὲ παραμικρὸς στεναγμός, ἔθαλε τὰ διαμάντια στὴ τσέπη τοῦ μίστερ Ρόκ καὶ κατόπιν θύγητε ἀπὸ τὴν αἴθουσα, μὲ τὴν πρόφασι δὲν δὲν μποροῦσε ν' ἀλλάξῃ γρήγορα τὴν ἀσφάλεια. Βγῆκε λοιπὸν ἔτσι ἔξω, ἀλλυξε τὴν ἀσφάλεια καὶ τότε ἄναψαν πάλι τὰ φῶτα. Περιττὸ ν' ἀναφέρω δὲν εἶχε καταστρέψει δὲ ίδιος τὴν ἀσφάλεια, γιὰ νὰ σύθουν τὰ φῶτα τὴν στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ἥθελε...

— Ἐχετε δίκηο, σὲρ Γουάλσιγκαμ! φώναξε δὲ στυνόμος. Μᾶς γιατὶ ἀραγε δολοφόνησε τὸν κύριο του, ἐδῶ μποροῦσε μόνο νὰ τὸν κλέψῃ;

‘Ο Μπρίγκες ξέσπασε ἀμέσως σ' ἔνα σαρκαστικὸ γέλιο.

— Τὸν σκότωσα, γιατὶ τὸν μισοῦσα! ἔξήγησε στὸν Ρίτσαρσον. Μὲ εἶχε πιάσει μιὰ φορὰ νὰ κλέψω κάτι διαμάντια του ἀπὸ τὸ χρηματοκιβώτιο του κι' ἀπὸ τότε μὲ φοθέριζε διαρκῶς πῶς θὰ μὲ παρέδιδε στὴν ἀστυνυμία. Ἐτσι μὲ εἶχε κάνει σκλάβο του καὶ κατάσκοπό του. Παρακολουθοῦσα τὶς συζητήσεις ποὺ ἔκαναν οἱ καλεσμένοι του, ἔκλεβε ἀπὸ τὶς τσέπες τους διάφυρες σημειώσεις κι' ἔτσι δὲ σὲρ Κόνυσμπαρ ἤξερε δλα τὰ μυστικὰ τῆς ἀριστοκρατίας τοῦ Λονδίνου. Γιὰ νὰ γλυτώσω λοιπὸν ἀπὸ τὴν τυραννία του ἀποφάσισα νὰ τὸν σκοτώσω, συγχρόνως ὅμως νὰ κλέψω καὶ τὰ δώδεκα διαμάντια του...

— Μᾶς τότε γιατὶ τὰ ἔχωσες μέσα στὴ τσέπη τοῦ μίστερ Ρόκ; Απόρρησε δὲ Ρίτσαρσον.

Ξέρω δὲν ἔνας τζέντλεμαν δὲν θάξει ποτὲ τὰ χέρια στὶς ἔξωτερικὲς τοσέπες τοῦ σμόκιν του. Μποροῦσα λοιπὸν νὰ τὰ ξαναπάρω ἀπὸ ἔκει πέρα μόλις θὰ εύρισκα τὴν κατάλληλη εὐκαιρία.

‘Ο ἀστυνόμος, υστερα ἀπὸ τὴν δύμολυγία του αὐτὴ τοῦ πέρασε τὶς χειροπέδες, χαιρέτησε τοὺς κυρίους καὶ τράβηξε μαζὺ μὲ τὸν Μπρίγκες γιὰ τὴν Σκωτλαντ Γυάρντ.

‘Ο σὲρ Γουάλσιγκαμ τότε γέμισε τὸ πυτῆρι του, ἥπιε ἀργά, ἀργά τὸ πορτό καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν μίστερ Ρόκ, τοῦ εἶπε:

— Τώρα ποὺ εἰμαστε μεταξὺ φίλων, μίστερ Ρόκ, δὲν νομίζετε πῶς πρέπει νὰ μᾶς δείξετε τὰ δαμάντια;...

— Πῶς εἴπατε; ἔκανε ἔκεινος χλωμιάζοντας.

— “Ε, νὰ, θέλω νὰ πῶ γιάτ' ἀληθινὰ διαμάντια τοῦ Κόνυσμπαρ κι' ὅχι γιὰ κεῖνα τὰ ψεύτικα ποὺ πήρε μαζὺ του δὲ ἐπιθεωρητής Ρίτσαρσον. Πρόσεξα πολὺ καλὰ τὸ ἔκάνατε τὴν στιγμὴ ποὺ ἐπήρατε ἔνα πορτοκάλι κι' ἀπλώσατε στὸ στῆθος σας τὴν πετσέτα. Τὰ συγχυρητήριά μου! Είσατε ἔνας ἀξιοθαύμαστος ταχυδακτυλουργός. Ποὺ ἔχετε κρύψει λοιπὸν τὸ ἀληθινὰ διαμάντια;

‘Ο μίστερ Ρόκ, κατάχλωμος ἔγγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ γιλέκου του τὰ δώδεκα διαμάντια καὶ τὰ ἔδωσε στὸν ιατροδικαστή.

— “Α, μάλιστα, αὐτὰ εἶνε τὸ ἀληθινὰ! φώναξε ἔκεινος, κυττάζοντας τὰ μὲ θαυμασμό... Θὰ μοῦ πῆτε τώρα πῶς κατάλαβα δὲτα τὰ ἄλλα ήσαν ψεύτικα; ‘Απλούστατα, πήρα ἔκεινο ποὺ εἶχε πέσει ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Μπρίγκες καὶ χωρὶς νὰ μὲ προσέξῃ κανεὶς, θέλησα νὰ χαράξω τὸ γυαλί ἐνδὸς ποτηριοῦ. Μᾶς εἶδα πῶς δὲν ἀφήνει κανένα ἵχνος! Ἡταν κι' αὐτὸς γυαλί... Συλλυγίστηκα τότε δὲτα ἔνας τζέντλεμαν, ἀν δὲν ἔχῃ κάποιο λόγο, δὲν ἀπλώνει στὸ στῆθος του μιὰ πετσέτα, γιὰ νὰ φάνη ἔνα πορτοκάλι!...

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν ἀνηψιό τοῦ δισεκατομμυριούχου, τοῦ εἶπε μ' ἔνα χαμόγελο:

— Μίστερ Φρέντ Κόνυσμπαρ, ἐσεῖς εἰσαστε δὲ κληρονόμος τοῦ θείου σας. Σ' ἔσας λοιπὸν ἀνήκουν τὰ δώδεκα διαμάντια.

— Εύχαριστω... σὲρ Γουάλσιγκαμ! Εκάνε σὰν χαμένος δὲ ἀνψιός τοῦ σκοτωμένου. Σᾶς παρακαλῶ, μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς προσφέρω τὰ μισά;

— Δὲν μοῦ ἀρέσουν τὰ διαμαντικά. Τοῦ ἀπάντησε ψυχρὰ ὁ

ΤΕΡΣΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ «ΓΚΙΟΥΛΙΣΤΑΝ» ΤΟΥ ΣΑΑΔΗ

ΣΟΦΟΙ ΚΑΙ ΑΣΟΦΟΙ

Σοφὸς, ποὺ μ' ἔνα ἀγράμματο λογομαχᾶ πλάϊ-πλάϊ, ἀς μὴν προσμένη ύπόληψι καὶ κέρδος, μήτε χάρι, κι' ἀν τύχη δὰ κι' ὁ ἀγράμματος στὰ λόγια καὶ τὸν φάη, ἀς θυμηθῆ πέτρα σκληρὴ πῶς σπάει μαργαριτάρι.

* * *

Τ' ἀηδόνι χάνει τὴ φωνὴ καὶ τὴν γλυκειά λαλιά του, σὰν τύχη νάχη σύντροφο κοράκι στὴ φωληά του.

* * *

Χωρὶς ἐγκράτεια ἔνας σοφὸς μοιάζει τυφλὸ στὴ στράτη ὅπου κρατάει λουσέρνα.

σκορπάει τὸ φῶς του γύρω του καὶ λέει στὸν ἄλλον:

Πέρνα!

καὶ λέει στὸν ἑαυτούλη του, στὰ σκοτεινά: Σταμάτα!

* * *

“Οπ' ἔχει ἐμπρός του τὸν ἔχθρο καὶ δὲν τὸν χαντακώνει, ὁ ἀληθινός του ἀντίμαχος εἰν' ἡ καρδιά του μόνη.

“Οταν μιὰ πέτρα κοφτερὴ κρατᾶς στὸ ἔνα σου χέρι, καὶ σ' ἄλλη πέτρα κοίτεται τὸ φίδι, μὴν καρτέρει...

* * *

Λένε πῶς εἶνε δὲ ἀνθρωπὸς πλάσμα, ποὺ ἀπ' δλα ἀξίζει, κι' ἀπ' τὰ σκληρότερα τὰ ζά πῶς εἶνε τὸ σκυλί.

Μᾶς τὸ σκυλὶ ποὺ τὸ καλὸ καὶ τὸ ισιο ζεχωρίζει, ἀπ' τὸν ἀχάριστο ἀνθρωπὸν ἀξίζει πιὸ πολὺ.

Καὶ δὲν ζεχνάει ἔνα σκυλὶ μπουκιὰ ποὺ θὰ τοῦ ρίδης, κι' ἀν τὸ χτυπήσης ἔπειτα μὲ μιὰ κλωτσιὰ στὴ ράχη μὰ τὸν κακὸ τὸν ἀνθρωπὸ, καρδιά δση κι' ἀν τοῦ δειξῆς, γιὰ τὴ μικρότερη ἀφορμὴ θὰ σου κρατήσῃ ἀμάχη.

* * *

Εἰν' ἡ καμήλας θολικιά, κι' ἔνα παιδὶ τὴν παίρνει κι' ἔδωθε κειθε ἀγόγγυστα μ' ἔνα σχοινὶ τὴν σέρνει. Μὰ σὰν ἀνοιξουν ἀξαφνα μπρυστά της ἄγρια μέρη καὶ γιὰ τοὺς δυό τους δ χαμόδις κάμη κρυφὸ καρτέρι, τὸ ζωντανὸ ἀνυπόταχτο τὸ χαλινάρι σπάζει καὶ δὲν ἀκούει πειὰ τὸ παιδί, ποὺ στέκει καὶ προστάζει. Σὰν ἔρθει ὥρα, ποὺ ἄγριος πρέπει κανεὶς νὰ γίνη πρῶτα δικαίων πειτεράς τὴν πνίγη μέσα του τὴν δόλια καλωσύνη. Καὶ τόχουν πεῖ: Μὲ τὸ καλὸ ποτὲ σου ἔχθρο μὴν πιάνεις, γιατὶ ἀντὶς φίλος νὰ γενῆ, χειρότερο τὸν κάνεις.

Η ΠΕΘΕΡΑ

Κάποιος εἶχε μιὰ γυναῖκα τοῦ Θεοῦ, μὰ εἶχε πεθάνει κι' ἡ σκορδούλα ἡ πεθερά του κόλλησε στὸ σπίτι μέσα, γιὰ τῆς κόρης της τὴν προϊκὰ κι' ὁ καῦμένος, τί νὰ κάνῃ μιὰ ποὺ τούλειπαν τὰ μέσα, έλυσων ἀπὸ τὸ θυμό του καὶ τὴ λύπη τὴ βαρειά, μ' ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ σπίτι δὲν κουνοῦσε κι' γρηγά!

Κάποιοι γνώριμοι του ἐπῆγαν νὰ συλλυπηθοῦν τὸν χῆρο, κι' ἔνας ἀπὸ αὐτούς τοῦ λέει, φέρνοντάς τα γύρω-γύρω: — Αἱ, καὶ πῶς περνᾶς, καῦμένε, ἀπὸ τὸ ταῖρι σου μακρυά;

Κι' ἀπαντᾶ μὲ μαῦρον πόνο: — Νὰ μὴ βλέπω τὴν καλή μου γυναικούλα νατῶν μόνο! μὰ γραφτό μου ἥταν νὰ βλέπω τὴν κακιά μου πεθερά! Αχ! ξεφύλλισαν τὸ ρόδο κι' ἄφησαν τὸ ἀγκάθι πλάϊ! Μένει φύλακας τὸ φίδι, κι' ἔκλεψαν τὸ βιός καὶ πάσι!

Κάλλιο νάχης μπρὸς στὰ μάτια μύτη λεπιδιοῦ, κι' ἀς κόψη παρὰ νάχης ἀντικρύ σου κάποιου ἔχθροῦ τὴν ἄγριαν ὅψην καὶ καλύτερο νὰ χάσης χίλιους φίλους σου μὲ λύπη, παρὰ νάχης τὸν ἔχθρό σου συντροφιά. Κι' αὐτὸς ἀς λείπη!

Μετάφρ: ΜΙΧ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

διάσημος ιατρο